

میدان نبرد رستم و شبرنگ

نام: کلک چال
موقعیت: ارتفاعات شمال تهران

در نقشه‌های قدیمی تهران، قله کلک چال مثل برخی محله‌های شمال پایتخت جزو مازندران بوده اما در جغرافیای جدید به عنوان یکی از مرتفع‌ترین قله‌های تهران معرفی شد. کلک چال که شمال درینند و در منطقه‌ای

خوش آب‌وهوا واقع شده با گذشت زمان به مقصد نخست کوهنوردان تهرانی تبدیل شد و باراه‌اندازی تله‌سیز توچال دسترسی به قله کلک چال در مقایسه با سال‌های دور آسان‌تر شد. روایت‌های مختلفی درباره دلیل نامگذاری قله کلک چال نقل شده که بیشتر آنها به سال‌های دور تعلق دارند. دارپوش شهبازی درباره وجه تسمیه قله کلک چال می‌گوید: «در زبان اهالی برخی مناطق شمالی تهران که تا فیروز کوه و بخش‌هایی از مازندران امتداد پیدا می‌کند، واژه‌های مشترکی داریم؛ مثل کل چاقو، کل بیل و... که در این واژه‌ها کل به معنای کوتاه است. از آنجا که کلک چال در کنار توچال قرار دارد این احتمال که کلک چال به معنای قله کوتاه (در مقایسه با توچال) باشد دور از ذهن نیست. چال هم به معنای گودال است، اما مثل چال میدان و چال حصار، با گذشت زمان، واژه به اصطلاح مغلوب می‌شود و معنای آن کاملاً تغییر می‌کند و از گودی به مکانی مرتفع تبدیل می‌شود. تصور من این است که درباره کلک چال، مغلوب شدن و وارونگی واژه رخ داده و این قله نام امروزی را پیدا کرده است.»

درباره تاریخچه قله کلک چال روایت‌های تاریخی مختلفی نقل می‌شود. در منظومه حماسی شبرنگ‌نامه که در قرن هفتم هجری سروده شده، کلک چال در ادبیات فارسی خانه دیو سفید بوده و نبرد رستم با شبرنگ در این مکان بوده اما برخی دیگر از پژوهشگران ادبی، کلک چال آمل را میدان نبرد رستم و شبرنگ می‌دانند. شهبازی درباره افسانه‌هایی که درباره کلک چال روایت شده می‌گوید: «اینکه کلک چال خانه دیو سفید بوده نیازمند یک منبع موثق تاریخی است و به گمانم در این مورد خاص منبع مکتوب قابل اعتنایی نداریم.»

نام: دوشاخ

موقعیت: شمال غرب تهران

بز کوهی

در محاصره دره‌ها

مرکزی و در شمال تهران، بین قله‌های چین کلاغ و سیاه سنگ واقع شده و یک دسترسی هم از انتهای سعادت آباد دارد که اهالی آنجا به طرف قله‌های چین کلاغ و از آن طرف هم به طرف قله‌های سیاه سنگ می‌روند. در نقشه‌های کوه‌شناسی هم این قله به همین اسم ثبت شده است. در غرب این قله، دره فرحزاد و در شرق آن دره در که قرار دارد. «برای صعود به قله دوشاخ ۳ مسیر اصلی وجود دارد که هر یک دارای ویژگی‌ها و چالش‌های خاص خود است. مسیر جنوبی از شهرک بام تهران و بوعلی، مسیر دره در که و یال پالیسا و مسیر گردنه کارا از فرحزاد و یونجه‌زار، اما آسان‌ترین مسیر برای صعود به قله دوشاخ از شهرک بام تهران و دره بیدستان شروع می‌شود. همچنین گونه‌های مختلف گیاهی از جمله شقایق، گلایل وحشی، علف چای و رز وحشی در این محدوده زیبایی این قله را دوچندان می‌کند.

شکل و شمایل کوه‌های دوشاخ در شمال غرب تهران باعث شده تا نام «دوشاخ» را برای این ارتفاعات انتخاب کنند. چون تصویر سنگ‌ها، دورنمایی از شکل دوشاخ را در ذهن افراد تداعی می‌کند، افراد محلی از این ویژگی استفاده کردند و به مرور این نام در میان اهالی و کوهنوردان جا افتاد. بهمن حاج‌هاشمی از کوهنوردان پیشکسوت و فعال محیط زیست درباره ریشه نامگذاری کوه‌ها توضیحاتی خواندنی و شنیدنی دارد: «از قدیم‌الایام اهالی پیرامون کوه‌ها در نامگذاری کوه‌ها نقش پررنگی داشتند. آنها با توجه به فرهنگ خود و محل سکونتشان، از عناوین جالبی برای نامگذاری کوه‌ها استفاده می‌کردند.

هاشمی درباره هویت تاریخی این کوه می‌گوید: «نام این کوه صرفاً به خاطر یک فرورفتگی و ۲ برآمدگی نزدیک قله که از دور شبیه به شاخ بز کوهی به نظر می‌آید «دوشاخ» خوانده شده است. قله دوشاخ با ارتفاع ۳۰۲۷ در رشته کوه البرز

صعود بهاری با طعم چای کوهی

قله بازارک و قله نزدیک به آن با نام لوارک (۳۵۶۰ متر) روی خط‌الرأس کوه‌های توچال در شمال و شمال غربی شهر تهران قرار دارند. کوه‌های زیبای توچال در شمال شهر که از بیشتر نقاط تهران چشم‌نوازی می‌کنند، قله‌های زیادی دارد که از شرق به

غرب شامل مونگ چال یا همان دارآباد، چپ دره، چمبره‌بند، شهربانو کشک، سیاه‌بند، لزون‌ها، پیازچال، برف‌چال، توچال، شاه‌نشین، سیوسه‌چم، بازارک، نودشتک، لوارک، سرت، تالون، سیاه‌سنگ و منار است.

بهمن حاج‌هاشمی، از پیشکسوتان کوهنوردی، درباره مشخصات این قله‌ها چنین می‌گوید: «قله بازارک با ارتفاع ۳۷۶۰ متر از نظر مسافت یکی از قله‌های نزدیک توچال است که برای کوهنوردانی که مسیرهای طولانی انتخاب می‌کنند، گزینه مناسبی است. بهترین فصل صعود به قله بازارک و لوارک بهار است که در مسیر انواع گیاهان دارویی مثل چای کوهی، والک، لاله زرد، آویشن کوهی و تره کوهی (سیرک) وجود دارد و علاوه بر استفاده از آنها، مناظر بسیار زیبایی را برای بیننده خلق می‌کند. در جنوب غرب این

نام: قله بازارک و لوارک

موقعیت: شمال غربی تهران، رشته کوه توچال

نزدیک‌ترین مسیر صعود برای کوهنوردان تهرانی

قله آسیاب‌باد یکی از قله‌های رشته کوه البرز مرکزی در شمال غرب تهران است.

این قله در منطقه چیتگر تهران یعنی منطقه ۲۲ است و در بالای آن یک جان‌پناه بتنی سفید رنگ که شبیه گونی‌های روی هم چیده شده است به نام «جان‌پناه امید» قرار دارد. این قله به دلیل بادهای شدیدی که در آن می‌وزد نام آسیاب‌باد گرفته است؛ البته به آن هر یاس و عقاب‌نشین هم گفته می‌شود که نام «آسیاب‌باد» متداول‌تر است و تابلوی نصب شده روی قله نیز به همین نام است.

بهمن حاج‌هاشمی، کوهنورد و فعال محیط زیست، درباره قله آسیاب‌باد چنین توضیح می‌دهد: «این قله در نزدیکی قله‌های لمتال و هر یاس قرار دارد که اگر یک تیم کوهنوردی از آمادگی جسمانی مناسبی برخوردار باشند، با یک برنامه سطح آسان می‌توانند هر ۳ قله را پیمایش کنند؛ چون هر ۳ در فاصله کمی از هم قرار دارند.

قله «آسیاب‌باد» در شمال دریاچه چیتگر مورد توجه بسیاری از کوهنوردان تهرانی است چون از نزدیک‌ترین و متداول‌ترین مسیرهای صعود محسوب می‌شود و برای رفتن به این قله کافی است خود را به پارکینگ بوستان لتمان برسانند و از آنجا مسیر خود را از یک شیب کم آغاز کنند و به قله آسیاب‌باد برسند.»

قله روستای امامزاده داوود، در شمال شرق روستای شهرستانک و در غرب روستاهای رندان و تالون قرار دارند. برای صعود به این دو قله، ۳ مسیر دسترسی وجود دارد: اول مسیر شمالی از روستای شهرستانک، بعد قله لوارک و در انتها قله بازارک. دوم مسیر جنوب غربی که از روستای امامزاده داوود است، از قله سی‌وسه‌چم عبور کرده به قله بازارک می‌رسیم. سومین مسیر از روستای کندر در کرج است. بنا به گفته این کوهنورد حرفه‌ای، همه مسیرهای صعود به این دو قله، در تابستان و بهار امن‌تر و کم‌خطرتر از سایر مسیرهاست، ولی کوهنوردان باید برای همراه داشتن آب کافی پیش‌بینی لازم را داشته باشند چون در این مسیر آب آشامیدنی کم است.